2

1971

ateitis

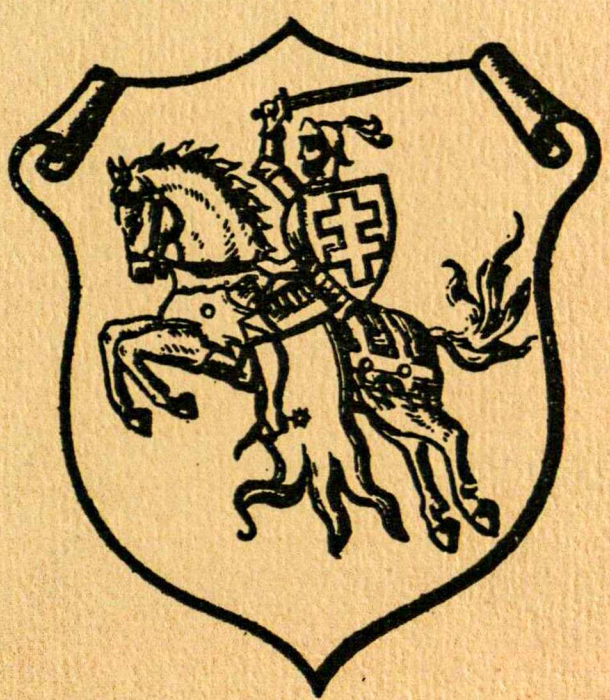

ateitis

Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas

2 Vasaris — February, 1971

Minėjimus sukonkretinant 34
Ateitininkai Lietuvių Bendruomenėje 41
Ex Libris: Estetinė - dvasinė kelionė — Virgilijus Kauiius, SJ 44
Poezija
Patroclusai — Rita Čepulytė 50
Radinys (apysaka) — Alė Rūta 52
Simas Kudirka — Lietuvos laisvės šauksmas 56
Jaunystė lydi mus! moksleivių kūryba
Mano pirmoji moksleivių stovykla — Dana Veselkaitė . . 60
Nauji vasariai (eil.) — Ritonė Jotvingytė 60
Sveika, žiemuže! (eil) — Ritonė Jotvingytė 61
Kelionė lėktuvu — Jonas Aleksinis 61
Užuominos 62
Korespondencijos

Nuotraukos: Č. Grincevičiaus — psl. 39; Vytautas Maželis — 31, 52; A. Gulbinskas — psl. 42; Algimantas Kezys, S. J. — psl. 56 - 49; Julius Smilga — psl. 51, 64; Virgilijus Kaulius, S.J.— psl. 33, 34, 35, 45, 56 - 59, 61.

ATEITININKŲ ŽENKLIUKŲ IR JUOSTELIŲ galima gauti "Ateities" administracijoje, 7235 S. Sacramento Ave. Chicago, Illinois, 60629. Jaunučių, moksleivių, studentų ir sendraugių ženkliukai po $2.00. Moksleivių ir studentų juostelės po $1.50. Studentų ir sendraugių ženkliukai (14 karatų) po $3.50.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

REDAKCIJA: 6641 South Albany Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas: 312 737-5096.

REDAKCIJA: Vyriausias redaktorius — Jonas Šoliūnas; nariai: Kęstutis Girnius, Algis Norvilas, Aldona Zailskaitė.

REDAKCINĖ KOLEGIJA: R. Abromaitytė, (Montreal, Kanada); A. Barzdukas (Washington); I. Bublienė, (Cleveland); J. Gaila, (Philadelphia); Rasa Kubiliūtė, (Adelaide, Australija); Daina Kojelytė, (Los Angeles); M. Slavėnienė, (Sidney, Australija); J. Sulcas, (Roma, Italija).

TECHNINĖ REDAKCIJA: Liucija Norvilaitė, Danutė Vasiukevičiūtė. **Laužymas:** Virgilijus Kaulius, SJ. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje.

ADMINISTRACIJA: Juozas Polikaitis — ATEITIS, 7235 S. Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas 312 434-2243.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

ateitis

LI[illegible]OS
NA[illegible]INĖ
M[illegible]YDO
BI[illegible]IOTEKA

Minėjimus

Sukonkretinant

Nuolatos skundžiamės dėl mūsų įvairių minėjimų trafaretiškumo ir banalumo. Verkšlename, kad jau nusibodo girdėti vis tie patys užtikrinimai, jog Lietuva bus laisva ir, kad šio krašto vyriausybė nepripažįsta Lietuvos okupacijos. Metai iš metų tie patys dainoriai su paprastom, panašiom kalbom.

Net ir meninės minėjimų programos tapo panašiomis. Rodos nieko gudresnio ir negalime sugalvoti, kaip nuolatos girdimus solistus. Jau net ir chorai mažai kada bedalyvauja minėjimuose. Mat, su solistais lengviau susitarti. Davei keliasdešimts dolerių ir atliktas reikalas.

Minėjimus paprastai ruošia politinės ir socialinės organizacijos. Galbūt dėlto tos minėjimų programos yra tokios lėkštos.

Verta jau pagalvoti apie paskirų organizacijų ruošiamus minėjimus. Kai kuriose gausesnėse kolonijose tai jau bandoma daryti. Manding, paskirų organizacijų ruošiami minė-

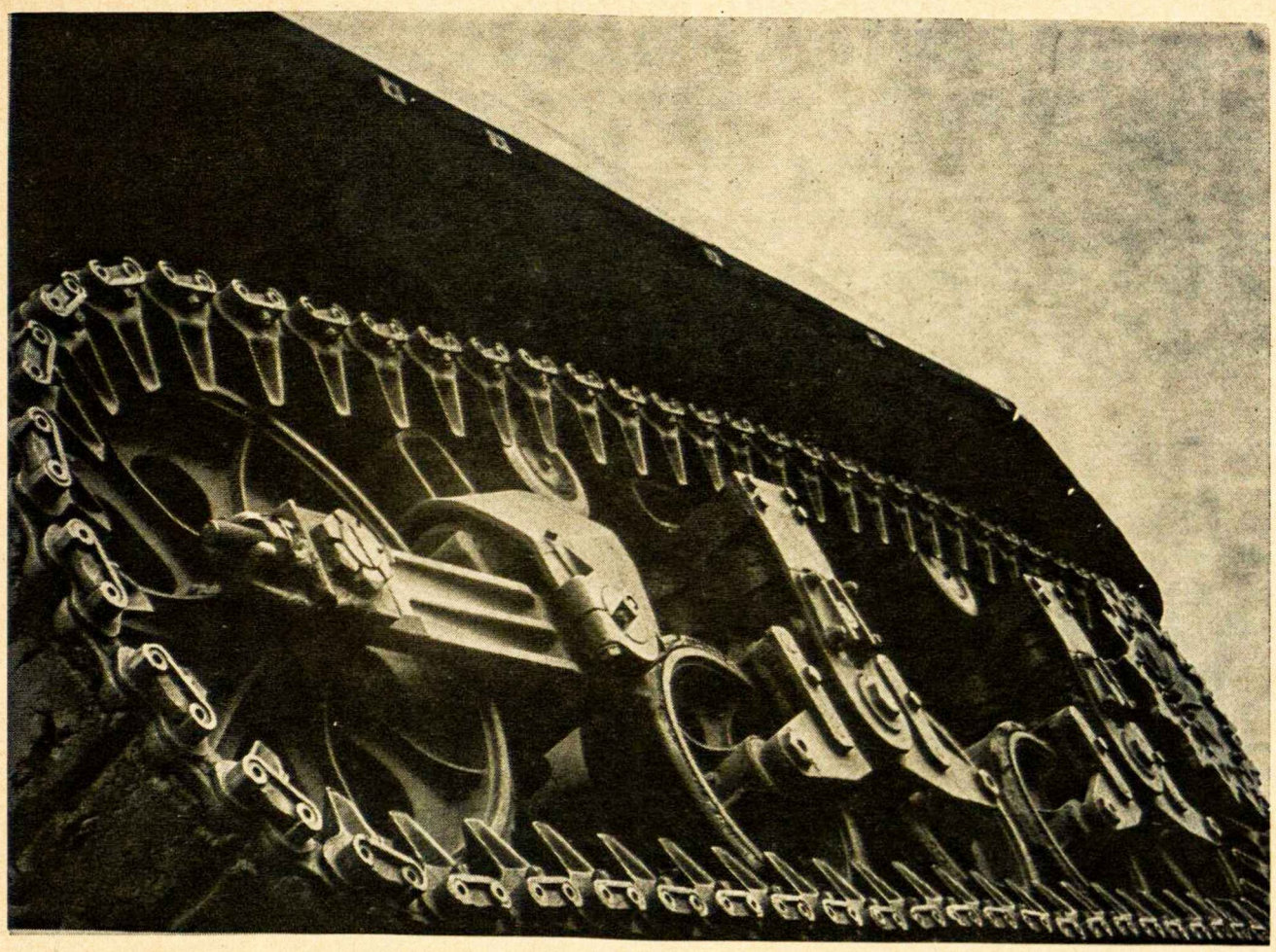

jimai — ypač Vasario 16-toji — galėtų būti daug mažiau šabloniškesni ir turtingesni. Organizacija galėtų minėjime paryškinti kokį nors vieną mūsų tautinės kultūros aspektą. Nėra būtina bandyti patrijotizmą skiepyti garsiomis kalbomis, kurios dažniausiai prasideda Vytauto garbinimu, o baigiasi šauksmu, kad rusai turi pasitraukti iš Lietuvos.

Jau daug kam aišku, kad paviršutiniškomis kalbomis jaunimo lietuviais patrijotais nebepadarysime. Būtinai keisti priemones, kuriomis mes bandome suvilioti jaunimą.

Be jaunimo organizacijų minėjimus turėtų ruošti ne politinės, o kultūrinės organizacijos (viena tokių kultūrinių organizacijų skaitytina Lietuvių Bendruomenė). Reikia mūsų bendruomenės vadus erzinti ir reikalauti, kad vietoj nuvalkiotų trafaretinių kalbų ir rezoliucijų būtų ruošiami kultūriniai pasirodymai — įvairūs festivaliai, literatūros šventės, jaunimo teatro pastatymai ir panašiai.

Antras graudus dalykas tai mūsų vadų ožiškas užsispyrimas į minėjimus kviesti ne kultūrininkus o įvairaus plauko politikierius. Prisipažinkime: dažnai vietinio kalibro politikieriai minėjimuose taip nusišneka, kad gėda ir klausyti. Jeigu save laikome kultūringa tauta, tai kultūringai turime ir elgtis. Neverta į minėjimus kviesti pašlamėkus. Jei negauname gero kalbėtojo, nereikia mums ir vietinio šiaučiaus. Užteks save ir kitus juokinti. Vis dėlto ir lietuvis turi dar šiek tiek savigarbos.

Į mūsų neeilinius minėjimus kviestini ne politikieriai, o savi ir šio krašto kultūrinio gyvenimo statytojai. Gi jaunimui siūlytina, kad jis boikotuotų visus tuos minėjimus, kur nieko naujo, nieko kultūringo ir vertingo rengėjai nesugeba suorganizuoti. Nemanykime, kad dažnas jaunuolis į minėjimą neeina dėl nutautėjimo. Ne. Didelė dalis mūsų visuomenės į minėjimus nesilanko dėl nevykusių minėjimų programų.

Buvau pakviestas dalyvauti simpoziume, kuris įvyko Ateitininkų kongreso metu, bet nenumatyti įvykiai mano dalyvavimą sutrukdė, Todėl norėčiau dabar kai ką pasakyti per **Ateitį**, ką tada būčiau pasakęs gyvu žodžiu. Simpoziume būčiau buvęs bene vyriausias savo amžiumi, todėl mano žodžiai natūraliai būtų taikomi jaunesniems ar visai jauniems. Todėl ir šio rašinio žodžiai skiriami jiems.

Ateitininkų sąjūdžio prasmė anuomet ir dabar

L. DAMBRIŪNAS

Kalbant simpoziumui skirta tema — apie sąjūdžio prasmę ir kryptį, tinka žvilgterėti kiek į praeitį ir prisiminti sąjūdžio prasmę bei kryptį anais laikais. Prisimenu Ateitininkų sąjūdį, koks jis buvo maždaug prieš 50 metų, taigi kai jis buvo tik ką peržengęs dešimties metų amžiaus ribą. Įstojau į nedidelės mokyklos (Ramygalos progimnazijos) kuopelę, būdamas antroj klasėj. Tada apie visokias prasmes, žinoma, nedaug tesuvokiau. Tačiau būdamas trečioj klasėj buvau išrinktas tos kuopos atstovu į visos Lietuvos moksleivių ateitininkų konferenciją Kaune. Tai buvo reikšmingas įvykis mano gyvenime. Konferencija padarė nepaprastą įspūdį, kuris pasiliko gyviausias visame mano gyvenime. Atsimenu, kad konferenciją atidarė sąjungos pirmininkas jaunas studentas Juozas Leimonas, miręs Bostone 1963 m. Konferencija įvyko namuose Ožeškienės gatvėje Kaune. Kai jis tarė atidarymo žodžius, salėje buvo mirtina tyla. Jis pradėjo maždaug šitokiais žodžiais: Brangūs draugai ir draugės, nepaprastai džiaugiuos, galėdamas jus pasveikinti taip gausiai susirinkusius iš visų Lietuvos kampų į šią moksleivių ateitininkų konferenciją laisvoje ir nepriklausomoje tėvynėje. Toji konferencija bus tuo svarbi ir ypatinga, kad joje mes turėsime apsvarstyti savo organizacijos uždavinius, siekdami įgyvendinti savo kilnius idealus pagal šūkį "Visa atnaujinti Kristuje". Negaliu, žinoma, atsiminti nei visų to atidarymo, nei kitų kalbų žodžių, tik žinau, kad jie buvo man labai gražūs.

Toje konferencijoje, be moksleivių, buvo ir jaunų studentų (tada rodos, dar nebuvo atskirų moksleivių ir studentų sąjungų), o vienas jų buvo išrinktas ir konferencijos pirmininku. Tai garbanuotais plaukais šaunus jaunuolis Pranas Viktoras Raulinaitis, prieš keletą metų miręs Los Angeles mieste. Iš kitų studentų prisimenu Domą Jasaitį, Jurgį Krasnicką, Bernardą Žukauską, Eduardą Turauską ir kitus. Atsimenu, kad vyresnių klasių moksleiviai ir studentai kalbėjo taip gražiai, tartum būtų geriausi retorikos specialistai. Šitokių oratorių savo gyvenime dar nebuvau girdėjęs, ir tai man labai patiko. Tačiau labiausiai žavėjo jų užsidegimas, jų didelis įsitikinimas, kaip man rodės, tuo, apie ką jie kalbėjo. Tada jaunas moksleivis ne viską supratau, ką sakė tie, kaip atrodė, labai mokyti studentai, daugelis studijavę užsienio universitetuose. Tik atsimenu, kad jų kalbose nuolat skambėjo žodžiai, kaip uždaviniai, idėjos, idealai, idealizmas, materializmas, pasaulėžiūra, tėvynės laisvė, tarnavimas visuomenei, Lietuvos ir visos žmonijos gerovė... Man tada, tur būt, nebuvo ir svarbu viską suprasti — užteko, kad jutau suvažiavimo dvasią, organizacijos dvasią, jaunų jos vadų idealizmą, pasiaukojimą, siekiant savo idealų — tarnauti Dievui ir tėvynei. Tą idealizmo dvasią pajusti padėjo ir kai kurių ateitininkų žuvimas kovose dėl Lietuvos laisvės. Iš tos pačios Ramygalos progimnazijos du jaunuoliai ateitininkai

ir šauliai, Jonas Ambraževičius ir Stasys Klimaitis, žuvo kovoje su įsiveržusia lenkų raitelių brigada ties Truskava. Tie įvykiai buvo visai neseni ir visus dar jaudino.

Gali būti klausimas, kas sudarė ano meto dvasinio pakilimo bei idealizmo nuotaikų pagrindą. Galima sakyti, kad idealizmo pagrindą aplamai sudaro jaunimui įgimtas kilnių idealų siekimas. O konkretūs ano meto idealai buvo išlaikymas mokslus einančio jaunimo krikščioniškoj pasaulėžiūroj, pastangos sukurti savo laisvą ir nepriklausomą valstybę ir pagaliau pastangos sukurti lietuvišką kultūrą, prilygstančių kitų tautų kultūrai.

Kai sakome, kad tai buvo siekiami idealai, tai savaime aišku, kad buvo ir kliūčių, kurias reikėjo nugalėti kelyje į tuos idealus. Pirmoji kliūtis buvo 19 amžiaus pabaigos ir 20 a. pradžios daugelio lietuvių studentų bei inteligentijos pasaulėžiūros išsiskyrimas su jų tėvų, su Lietuvos daugumos žmonių pasaulėžiūra. Mažiausia 90 nuošimčių lietuvių tada buvo religingi, vadinas laikėsi tradicinės krikščioniškos pasaulėžiūros. Tačiau jų vaikai, kurie studijavo Rusijos universitetuose, jau daugelis buvo paveikti tada tuose universitetuose vyravusių liberalizmo, pozityvizmo, socializmo bei marksizmo idėjų. Šitokių vėjų perpūsti jauni studentai jautėsi esą labai pažangūs ir religiją laikė jei ne prietarais, tai mitais, kurių netinka laikytis mokytam žmogui. Ateitininkų sąjūdžio pradininkai (iniciatoriai) numatė, kad šitokios tendencijos lietuvių visuomenės gyvenime nėra sveikos lietuvių tautai, nes tai privestų prie šviesuomenės ir liaudies masių skilimo, atsiskyrimo. Todėl jie ir nutarė organizuoti lietuvių mokslus einantį jaunimą krikščioniškais pagrindais. Tada ir užgimė **Ateitis** su Prano Dovydaičio programiniu straipsniu "Trys pamatiniai klausimai".

Siekiant tautos laisvės bei nepriklausomybės, reikėjo nugalėti kitą kliūtį — apsiginti nuo priešų, Lietuvos kaimynų, kurie stengėsi Lietuvą vėl pasigrobti. Pasibaigus Pirmam pasauliniui karui, rusai, šį kartą bolševikai, vėl stengėsi prisijungti Lietuvą. Kišo nagus į Lietuvą ir lenkai. Jauni ateitininkai šio idealo (Lietuvos laisvės) siekė su ne mažesniu užsidegimu, negu pirmojo. Kovoje už tėvynės laisvę tarp kitų ateitininkų žuvo ir jų vado Prano Dovydaičio brolis moksleivis Vincas Dovydaitis.

Vėliau, atkovojus Lietuvos laisvę ir aptvarkius valstybę, iškilo ir trečias ateitininkams uždavinys — lietuviškos kultūros sukūrimas. Tada ir nuskambėjo trečio Ateitininkų vado prof. Kazio Pakšto šūkis — pasukime Lietuvos laikrodį šimtą metų pirmyn. Tai buvo iššūkis (challenge) Lietuvos ateitininkijai (kartu ir visai šviesuomenei) — kvietimas pasivyti kultūringiausias pasaulio tautas. Visus tuos idealus gražiai išreiškia Ateitininkų himno žodžiai: "Mūsų idėjos tikybos brangybė, mokslas, dorumas, tautos reikalai".

Čia jau gali kilti klausimas, kaip sekėsi ateitininkijai Lietuvoje siekti tų idealų, kaip sekėsi vykdyti programą? Trumpai galima atsakyti, kad gerai, o kai kuriais atžvilgiais net labai gerai. Jų pastangų sėkmingumą rodo tas faktas, kad ateitininkai buvo didžiausia tos rūšies organizacija visoje Lietuvoje. Pavyzdžiui, kitos studentų organizacijos savo narių skaičium nė iš tolo negalėjo lygintis su ateitininkais. Grynai ateistiniai ar indiferentiški religijos atžvilgiu studentų būreliai narių turėjo visai nedaug. Dar mažiau tokios pasaulėžiūros žmonių buvo moksleivių tarpe. Tuo būdu ateitininkai sulaikė Rusijos mokyklose prasidėjusį lietuvių jaunimo nukrikščionėjimą ir nuvedė jį priešingu keliu. Reikia pažymėti, kad nepriklausomoje Lietuvoje ir skautų sąjūdis išaugo iš ateitininkų. Daugelis jo vadų buvo tie patys ateitininkai. Ateitininkų Federacijos vadas prof. Stasys Šalkauskis

suformulavo ne tik Ateitininkų, bet ir skautų pasaulėžiūrą. Kultūros srityje ateitininkai (šalia kitų) reiškėsi taip pat labai sėkmingai. Tai rodo tarp kitko Lietuvoje sukurta, bet ir išeivijoje sėkmingai veikianti Lietuvių Katalikų Mokslininkų Akademija, kurios daugumą narių sudaro ateitininkai.

"Visa atnaujinti Kristuje", 2. išlaikyti išeivijos jaunimą sąmoningai lietuvišką ir 3. išlaikyti bei kurti lietuvišką kultūrą išeivijoje.

Čia reikia bent kiek konkrečiau pasiaiškinti. Krikščioniško gyvenimo idealas visa atnaujinti Kristuje yra toks aukštas, kad vargiai jis bus kada pasiektas šioje

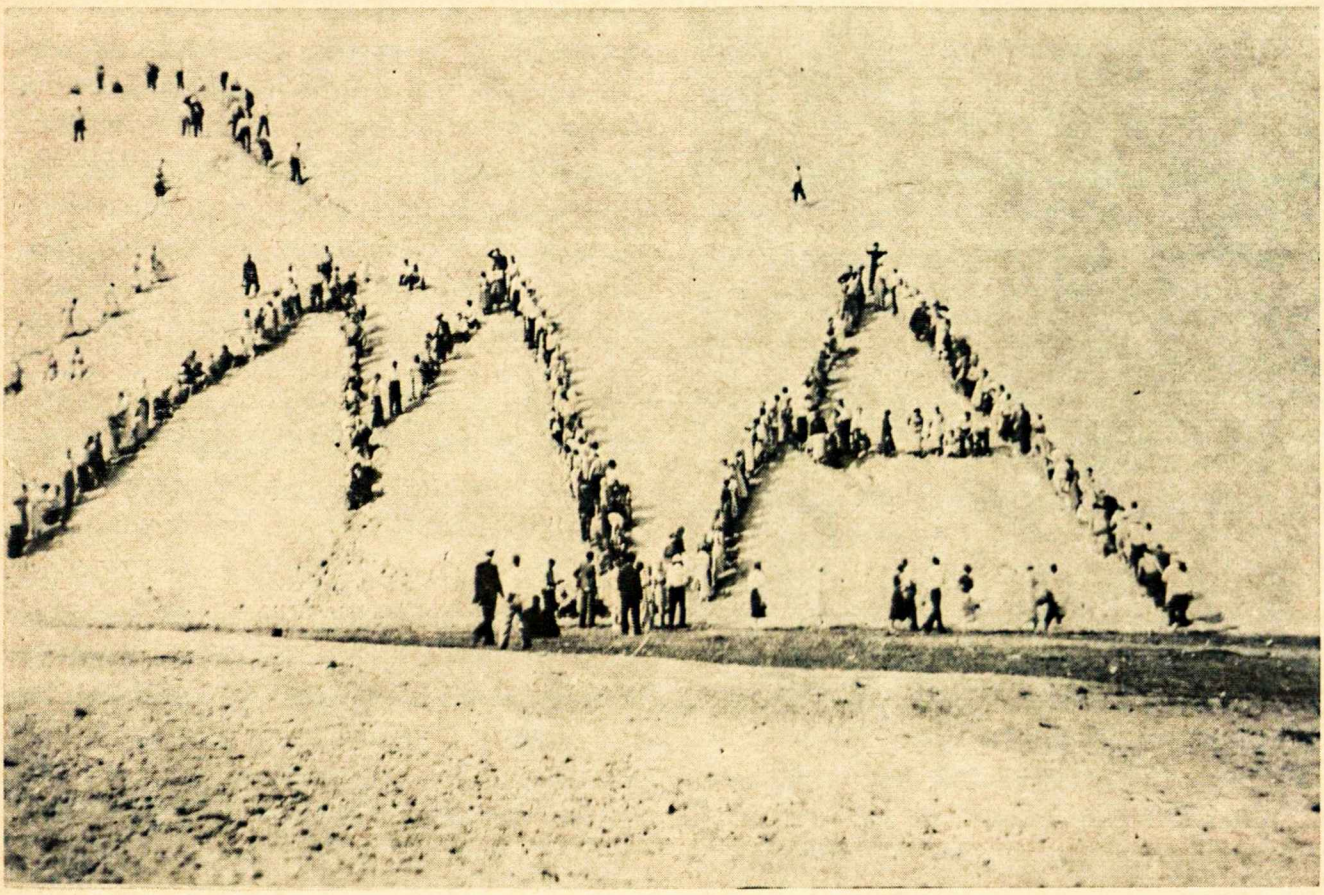

Moksleiviai ateitininkai išsirikiavę Palangos pajūry Konferencijos metu 1938 metais.

Po šios trumpos ateitininkų istorijos apžvalgos galima jau klausti, kokia šiandien yra tos organizacijos prasmė ir kokia turėtų būti jos veikimo kryptis.

Man atrodo, kad organizacija, kuri vadinasi tuo pačiu vardu, kaip ir Lietuvoje, kuri skelbia tuos pačius principus, ir savo prasmę bei kryptį turi suvokti panašiai, kaip ir seniau. Tai galima trumpai nusakyti kad ir šitaip: 1. išlaikyti išeivijos jaunimą krikščionišką — katalikišką, siekiant krikščionybės idealo pagal šūkį žemėje, bet užtat juo labiau siektinas. Šioje vietoje norėčiau jauniems idėjos draugams stipriai pabrėžti, kad nėra pasauly humaniškesnės ideologijos, kaip krikščioniškoji, ir kad nėra geresnės gyvenimo prasmės knygos, kaip Šventas Raštas. Iš tikrųjų tai yra ne tik apreiškimas tokių tiesų, kurios žmogaus protu negali būti suvoktos, bet kartu tai yra ir gyvenimo prasmės giliausia filosofija, moralės ir net sociologijos mokslo knyga. Nenuostabu, kad Biblija yra daugiausia perkama kny-

ga pasaulyje. Nes, iš tikrųjų, kas gali būti išmintingesnio, kaip patarimas ieškoti pirmiausia Dievo karalystės bei jos teisybės, nekrauti turtų žemėje, mylėti artimą, kaip save patį, elgtis su kitais taip, kaip norime, kad kiti su mumis elgtųsi, neskiriant graiko, žydo nei pagonio ir t. t. Rasinių, nacionalistinių, ideologinių bei kitokių skirtumų kankinamą pasaulį šiandien tegali išgelbėti ne kokios dalinės (rasinės, klasinės, nacionalistinės) ideologijos, o vienas visuotinis Dievo bei artimo meile pagrįstas mokslas. Ateitininkų jaunimas tai turėtų gerai išsiaiškinti ir mokytis tai praktiškai vykdyti.

Tačiau ateitininkas nėra tik geras katalikas. Jis turi būti kartu ir geras, sąmoningas lietuvis. Čia iškyla rimta problema tiems, kurie jau yra gimę ir užaugę ne Lietuvoje, kuriems Lietuva yra tėvynė (tėvų, protėvių žemė), bet gimtinė (gimimo ar užaugimo vieta) yra ne Lietuva, bet kuris kitas kraštas. Iškyla klausimas, kaip suderinti tautybės ir pilietybės reikalavimus, kaip, gyvenant ne Lietuvoje, atlikti pareigą abiem kraštam — gyvenamam kraštui ir Lietuvai? Atrodo, kad jaunam idealistui ir čia išeitį surasti neturėtų būti sunku. Juk jeigu kiekvieno krašto šviesuolis pažįsta ne tik savo kraštą, jo istoriją bei kultūrą, bet daugiau ar mažiau ir kitų kraštų, tai ir lietuviui šviesuoliui, šalia gyvenamojo krašto, natūralu geriausiai pažinti savo tėvų-protėvių kraštą, jo istoriją bei kultūrą. Ir ne tik pažinti. Kiekvienam padoriam žmogui normaliai rūpi ne tik savo krašto, bet ir kitų šalių žmonių gerovė, viso pasaulio žmonių gerovė, nes mūsų planeta plačia prasme yra visų mūsų bendra tėvynė. Tai ypač suprantama kiekvienam tikram krikščioniui, nes kiekvienas žmogus yra jo artimas. Todėl juo labiau kiekvienam išeiviui bei jo vaikams normaliai turėtų rūpėti ne tik gyvenamojo krašto, bet ir savo tautos likimas. Todėl ir jaunam ateitininkui tenka atsakyti į tokį klausimą: kuo aš prisidėsiu prie savo tautos pastangų, siekiant to, ko kiekviena tauta turi nepaneigiamą teisę siekti — laisvo apsisprendimo bei savarankaus, nepriklausomo gyvenimo? Atsakydamas į šį klausimą, ateitininkas tuo pačiu apsisprendžia, ar jis lieka ateitininkas, ar ne. Nutaręs bent dalį savo pastangų skirti kovai už savo tautos laisvę bei gerovę, jis turi teisę vadintis ateitininku. Atsisakęs šios pareigos, jis praranda ir pagrindą juo vadintis, nes Ateitininkai yra ne tik katalikiška, bet ir lietuviška organizacija. Vadinas, ir šiandien Ateitininkų organizacijos prasmė bei jos veikimo kryptis yra ta pati, nors gyvenimo sąlygos skirtingos. Konkrečiai kiekvienas jaunas ateitininkas turėtų atsakyti į klausimą: ar aš pakankamai pažįstu savo tautos istoriją bei kultūrą, ar aš žinau, kaip išeivija kovoja dėl savo tautos laisvės, ar aš esu pasiryžęs įsijungti į tą kovą, ar esu pasiryžęs padėti atkurti Ateitininkų sąjūdį Lietuvoje, kai atsiras tam galimybės?

Pradedant septintą organizacijos gyvavimo dešimtmetį, šie klausimai išeivijos ateitininkams būtų bene patys aktualiausi. Jie tad ir svarstytini įvairiomis tolimesnės vaiklos progomis. Bet kad šie svarstymai būtų sėkmingi, kad jų rezultatai būtų vaisingi, reikia vienos sąlygos — čia minėto idealizmo, užsidegimo dvasios, kuria degė ano meto ateitininkijos pionieriai. Jaunų idealistų pasauly ir šiandien netrūksta. Net ir tie Amerikos universitetų riaušininkai ar hipiai yra savotiški idealistai, nes ir jie kovoja dėl idėjos, tegul ir neteisingai suprastos. Kiekvienas kovotojas dėl idėjos yra idealistas. Todėl norėčiau tikėti, kad ir Ateitininkų jaunimo tarpe yra idealistų, kurie nepasiduos materialistinei "gero gyvenimo" pagundai, bet su pasididžiavimu neš savo idėjos vėliavą ir ves savo draugus į tokius žygius, kurie padarys ne tik juos pačius laimingus, bet kuriais didžiuosis ir visa išeivija bei mūsų protėvių žemė.

ATEITININKAI

LIETUVIŲ

BENDRUOMENĖJE

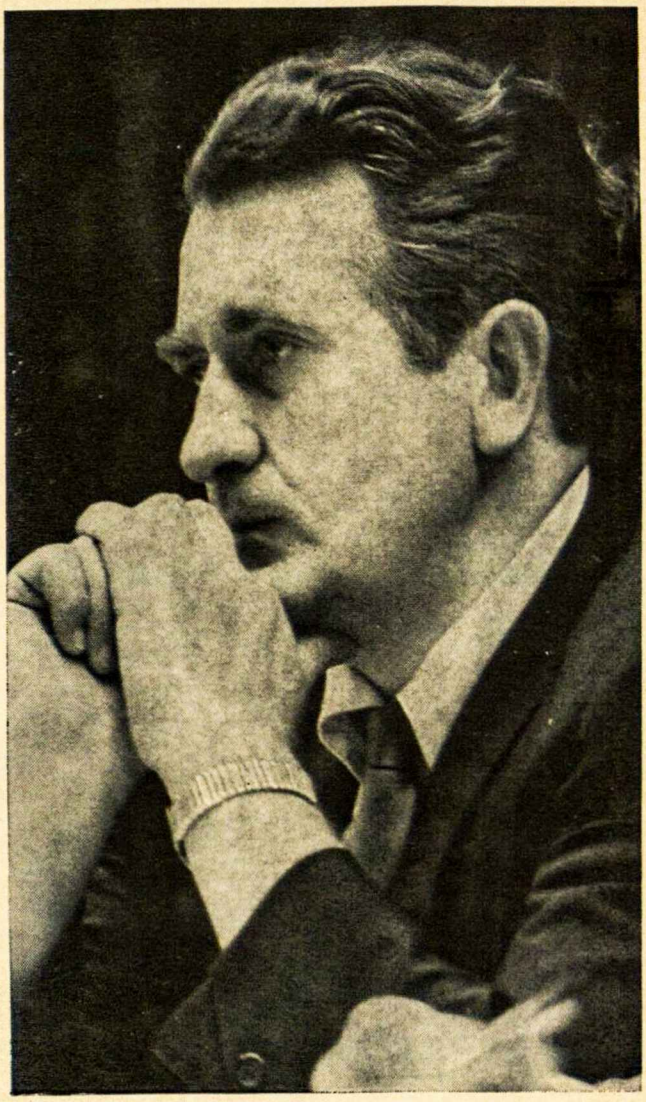

Vytautas Volertas

VYTAUTAS VOLERTAS

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkas Vytautas Volertas gimė 1921 m. rugpiūčio 22 Noragėlių kaime, Seirijų valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1939 baigė Alytaus gimnaziją ir stojo į Vytauto Didžiojo Universitetą studijuoti statybos. 1942 dėstė Kauno VIII-je gimnazijoje matematiką ir fiziką, o Kauno konservatorijoje — vokiečių kalbą. 1944 pasitraukė į Vokietiją ir nuo 1945 buvo Kempteno lietuvių Mairionio vardo gimnazijos mokytojas.

1949 atvyko į JAV, į Philadelphiją. Čia 5 metus dirbo korektoriumi, vakarais studijavo Pennsylvanijos Universitete. 1954 gavo matematikos Master of Arts laipsnį ir persikėlė į Baltimorę, kur dirbo Westinghouse, pradžioje inžinieriumi, vėliau vyriausiu inžinierium, kartu dėstydamas vakarais inžinerinę matematiką, informacijos teoriją, komunikacijų teoriją ir studijavo elektroniką Marylando Universitete. 1961 gavo Master of Science in Electrical Engineering laipsnį ir persikėlė į Del-

ran, New Jersey. Dirba RCA kaip vyriausias tyrimų inžinierius.

1935 pradėjo bendradarbiauti spaudoje, rinko tautosaką. 1937 už tautosakos rinkimą gavo premiją, o 1939 laimėjo pirmą premiją Lietuvos moksleiviams skelbtame straipsnio konkurse. Dėstydamas gimnazijoje Kaune, talkino Kauno radiofonui, rašydamas tekstus ir režisuodamas Tėvynės Garsų ir Vaikų Kampelio programas. Kemptene parašė, surežisavo ir Kempteno miesto teatre pastatė du vaidinimus vaikams. 1946 suredagavo poezijos almanachą Verpetus. Bendradarbiavo Ateity, Mokslo Dienose, Jaunajame Ūkininke, Žiburiuose, Amerikoje, Darbininke,

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos prezidijumas. Iš kairės sėdi vicepirmininkas dr. Antanas Razma, pirmininkas Vytautas Kamantas, sekretorius Vaclovas Kleiza. Stovi iš kairės vicepirmininkas dr. Edmundas Lenkauskas ir vicepirmininkas dr. Stepas Matas.

Drauge, Į Laisvę, Tėvynės Sarge, Lietuvių Dienose (vienas iš pagalbinių redaktorių nuo 1949), Aiduose, Lietuvių Enciklopedijoje, kt. Išspausdino eilę mokslinių straipsnių. Išleido romaną Upė teka vingiais 1963, Gyvenimas dailus 1964, ir Draugo romano konkurse premijuotą amerikietiškosios buities romaną Sąmokslas 1968. Išvertė H. Sudermanno Kelionę į Tilžę ir Samdinę ir G. Kellerio Seldvyliečius. 1945 buvo Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos narys, 1945-48 Kempteno lietuvių stovyklos švietimo vadovas. Priklauso ateitininkams ir 1951 buvo Philadelphijos ateitininkų pirmininkas.

1952-1954 JAV Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkės valdybos narys ir vienas iš Bendruomenės Balso radijo valandėlės redaktorių. 1959-61 LB Baltimorės apylinkės pirmininkas. 1961 išrinktas į JAV LB III-ją Tarybą ir 1964 į IV-ją Tarybą. 1964-67 JAV LB Tarybos pirmininkas. 1970 išrinktas į JAV LB VI-ją Tarybą ir JAV LB Centro Valdybos pirmininku.

ANTANAS RAZMA

Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos vice-pirmininkas Antanas Razma gimė 1922 m. birželio 20 d. Visvainių kaime, Platelių valsčiuje, Kretingos apskrityje, Lietuvoje. Mokėsi Skuode, 1942 m. baigė Plungės gimnaziją. Nuo 1945 m. studijavo mediciną Tuebingeno universitete ir 1952 m. ją ten baigė.

1952 m. jis atvyko į JAV ir nuo 1955 verčiasi privačia gydytojo praktika Wilmington, Illinois, gyvendamas Joliet, Ill.

Studijuodamas 1949 m. buvo Tuebingeno studentų ateitininkų draugovės pirmininkas; 1948-1950 m. buvo MAS centro valdyboje, kurį metą jos pirmininku. Taip pat ėjo pareigas Gajos korporacijos ir Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos valdybose.

1960 m. gruodžio 8 d. "Draugo" dienraštyje paskelbė straipsnį "Milijono dolerių fondas lietuviškiems reikalams ir to fondo parlamentas", ir ėmėsi pats su dideliu entuziazmu šią didelę įdėją įgyvendinti. Vadovavo fondo iniciatorių grupei ir 1961 m. buvo laikinajame Lietuvių Fondo komitete. Kai LF buvo inkorporuotas Illinois valstybėje 1962 m. gruodžio 4 d., jis buvo išrinktas LF Tarybos pirmininku ir juo buvo iki 1965 m. Nuo 1965 iki 1970 buvo LF Tarybos narys ir LF Valdybos pirmininkas. Dabar Antanas Razma yra LF Tarybos narys, priklauso LF Pelno skirstymo komisijai.

1968 m. Jis buvo išrinktas į Ateitininkų Federacijos kontrolės komisiją. Bendradarbiavo "Ateityje", "Drauge", ir kitur.

Antanas Razma yra vienas iš pagrindinių Į Laisvę fondo rėmėjų. Taip pat jis įeina į Lietuvių Fronto Bičiulių tarybą.

Vokietijoje būdamas, Antanas Razma vedė odontologijos studentę Eleną Kisieliūtę, ir dabar augina du sūnus: studentą Antaną ir Edį, lankantį Lemonto Maironio aukštesniąją lituanistinę mokyklą. E. Razmienė eilę metų dirbo Maironio lituanistinėje mokykloje ir Lemonto Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyboje.

Antanas Razma aktyviai reiškėsi Lietuvių Bendruomenės veikloje. Jis priklauso JAV LB Lemonto apylinkei, kurioje yra dažnas metinių susirinkimų pirmininkas, daug remiąs įvairius apylinkės darbus. Jis yra vienas iš didžiausiųjų ir nuolatinių Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos finansinių rėmėjų. JAV LB Tarybų narys jis yra nuo 1961 metų. 1966 m. jis daug prisidėjo prie Pirmojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso darbų. 1970 metais jis buvo išrinktas į VI-ją JAV LB tarybą nariu ir Clevelando sesijoje tarybos vicepirmininku.

EX LIBRIS

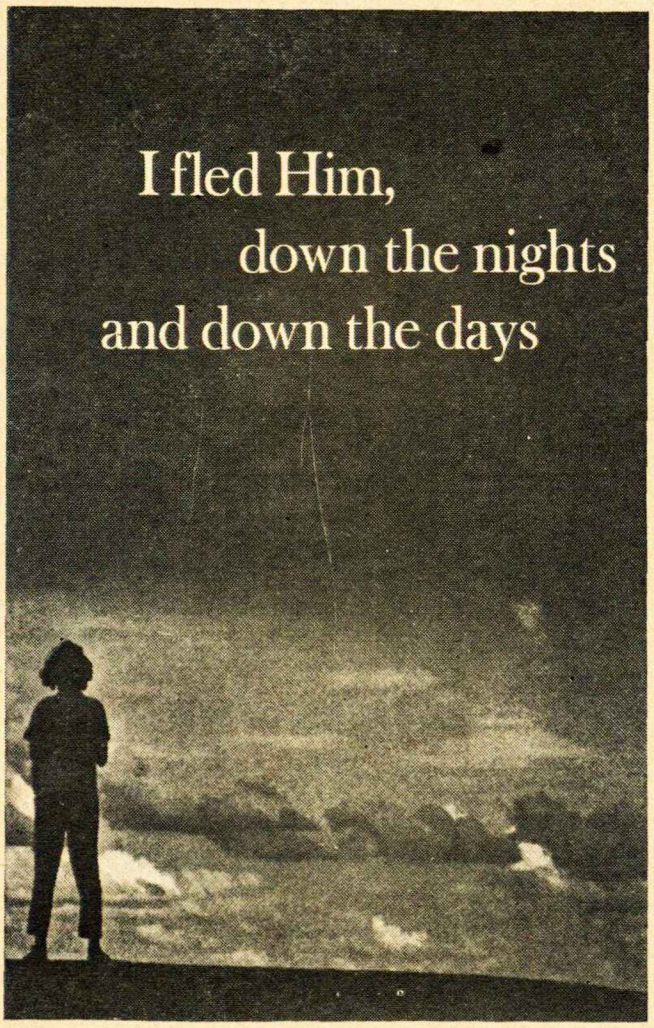

I Fled Him Down the Nights and Down the Days. Francis Thompson poema "The Hound of Heaven" su Algimanto Kezio, S.J., fotografinėm iliustracijom ir John F. Quinn, S.J., interpretaciniais komentarais su paaiškinimais. Išleido Loyola University Press, Chicago, minkštais viršeliais. Kaina: 3.50 dol.

ESTETINĖ DVASINĖ KELIONĖ

KAI ĮVAIZDŽIAI TAMPA VAIZDAIS

VIRGILIUS KAULIUS, S. J.

Šiais laikais, kai atrodo, kad mokslas nugalėjo tamsumą bet faktinai daug kur teliko paviršutiniškumas, šis veikalas duoda minčių tam, kuris nepasitenkina trafaretais. Šiais laikais tai išimtina, bet atsižvelgus į šios knygos menką kainą, tai net stebina.

Literatūroje apsiskaičiusiems, Francis Thompson — net ir nežiūrint jo "Hound of Heaven" — nereikalauja pristatymo, tačiau literatūros naujokams skiriu sekančius žodžius. John Quinn, S.J., pristatydamas šią poemą teigia, kad "The Hound of Heaven" yra viena iš geriausiųjų, jei ne geriausioji lyrinė poema anglų kalboje. Minties kilnumas, išraiškos stiprumas, įvaidžių grožis ir eilių melodingumas —

visos ypatybės, kurių ieškoma pačiose geriausiose poemose — randamos čia ir jos lieka nepralenktos pačių didžiausių anglų lyrikų šedevrų." Žurnale "The Moderns" John Freeman, rašydamas apie Francis Thompson sako, jog ši poema "yra viena iš nuostabiausių poemų mūsų kalboje, nes ji išreiškia stiprią asmenybę ir unikalų dvasinį užsidegimą." Taigi, įspūdingai mes pajuntame šios autobiografinės poemos vertę, parašytos žmogaus, kuris gyveno kaip ir mes patys.

Taip pat įspūdingos yra šio veikalo fotografinės iliustracijos. Jos taip pat yra aukšto laipsnio kūryba. Kaip ir Francis Thompson, Algimantui Keziui, S. J., nereikia išsamaus pristatymo kaip žinomo fotografo ir filmuotojo, ypatingai, kai apie jį galima pasiskaityti 1970 metų **Who's Who in America.** Tokiu būdu, poetui ir fotografui vienas kitą papildant, jie skaitytoją neša mūsų "Didžiojo Mylėtojo" ieškonėje.

Iš jo nuotraukų matyti, kad Algimantas Kezys šį sunkų poemos iliustravimo darbą apsiėmė kompetetingai: jo iliustracijos išryškina ir sustiprina eilių efektą netik prasmės bet ir įvardžių sąvokų atžvilgiais. Reikia atsiminti, kad šios nuotraukos neturi būti vertinamos paskirai, atskirtos nuo teksto, bet poemos minčių ir kitų nuotraukų kontekste. Vertinant jas atskirai, kai kurios nuotraukos atrodytų net vidutiniškos. Bet užtat, jų taikytam efektui pajusti reikia į jas žvelgti poemos rėmuose. Ši knyga tam ir buvo sukurta— ne prabėgančiam žvilgsniui. Tai matyti ir jos laužyme: kiekviena iliustracija sekdama kitą gražiai ir prasmingai prijungta prie kiekvienos besikeičiančios poemos minties; kaikuriom nuotraukom skiriama po du puslapius, kaikuriom po vieną, kad skaitytojo dėmesys nebūtų išblaškytas ateinančiom iliustracijom, kad jo dėmesys būtų sukoncentruotas kiekvienai minčiai paeiliui. Šiuo būdu nuotraukos vaizdiniai iššaukia poemos nuotaiką ir vidinę prasmę.

Nuotraukose taip pat iškyla įdomus kontrastas: jose pergyvenantysis asmuo ne poeto lyties, o moteris. Bet ji, kaip ir Francis Thompson, nors nežinome kiek, savo gyvenime yra daug kentėjus ir fiziniai ir dvasiniai — mano žiniomis, Sibire. Todėl įvairiuose jos atvaizduose matome žmogaus vidaus išraiškas, priverčiančias mus pagalvoti. Jos asmuo čia buvo puikiai panaudotas, išvaidintas ir nufotografuotas.

Atsižvelgiant į poeto bei fotografo darbo kokybę ir įspūdį, kurį jis galėtų sudaryti, apgailestautina, kad leidėjas veikalo efektą sumenkino parinkdamas fotografiniai nepalankų popierių, palyginus mažą knygos formatą ir mažai teprižiūrėjo foto spausdinimo kokybę. Galbūt popieriaus pasirinkimas buvo finansinių apribojimų įtakotas. Tačiau, galbūt kaip tik šis popieriaus parinkimas pasirodys nuostolingas šio leidinio pasisekimui, nes skaitytoją gali atstumti veikalui padaryta vaizdinė skriauda, nors ir pati poema nebūtų nukentėjus. O gi taip pat pirkėjas gali būti nepatrauktas vadovėlinės knygos išvaizdos. Bet, nepaisant šių trūkumų, šio veikalo neįmanoma perdaug rekomenduoti. Jame mes turime labai rimtą, nors ir su trūkumais išpildytą, estetinio bei dvasinio brendimo šaltinį.

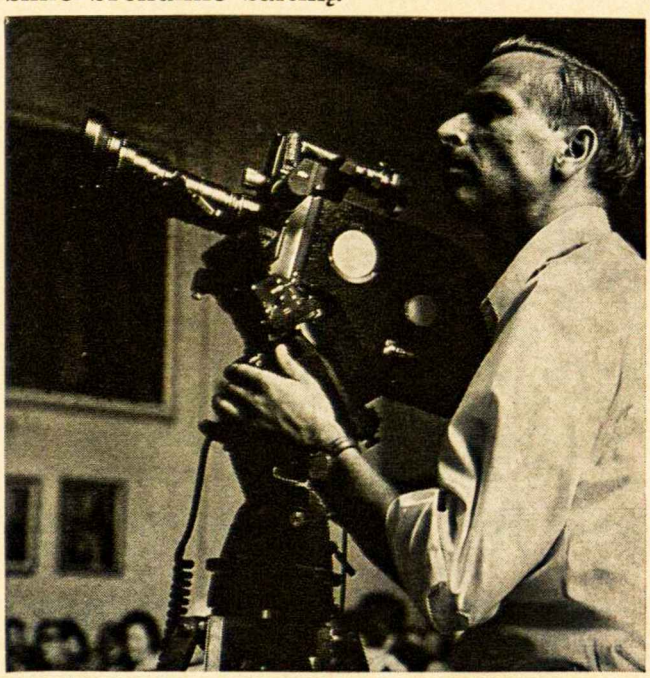

Algimantas Kezys, S.J.

Taigi, pagal šį vertinimą, I Fled Him, Down the Nights and Down the Days vertingumas yra tvirtai nustatytas. Tuo tarpu, kiek tai liečia šios knygos pasisekimą, dažnai vienintėlis galiojantis kriterijus šio pobūdžio knygai yra jos vaisiai laiko bėgyje. Taipgi, kadangi šiandien žmonija trokšta liudininkų transcendentaliom vertybėm, ši knyga tikrai padės numalšinti šį troškimą, jei skaitytojas tik pasiims reikalingos iniciatyvos būti jos paveikiamas. Mąstydamas ir ypatingai giliai apsvarstydamas savo tapatybę (identitetą) ir prasmę atsispindinčius šiuose iliustruotuose žodžiuose, jis tai atsieks. Tada jis pasijus pažengęs subrendime, nes jo gyvenimas tegali būti autentiškas tik tiek, kiek jo šaltinis yra dvasinis.

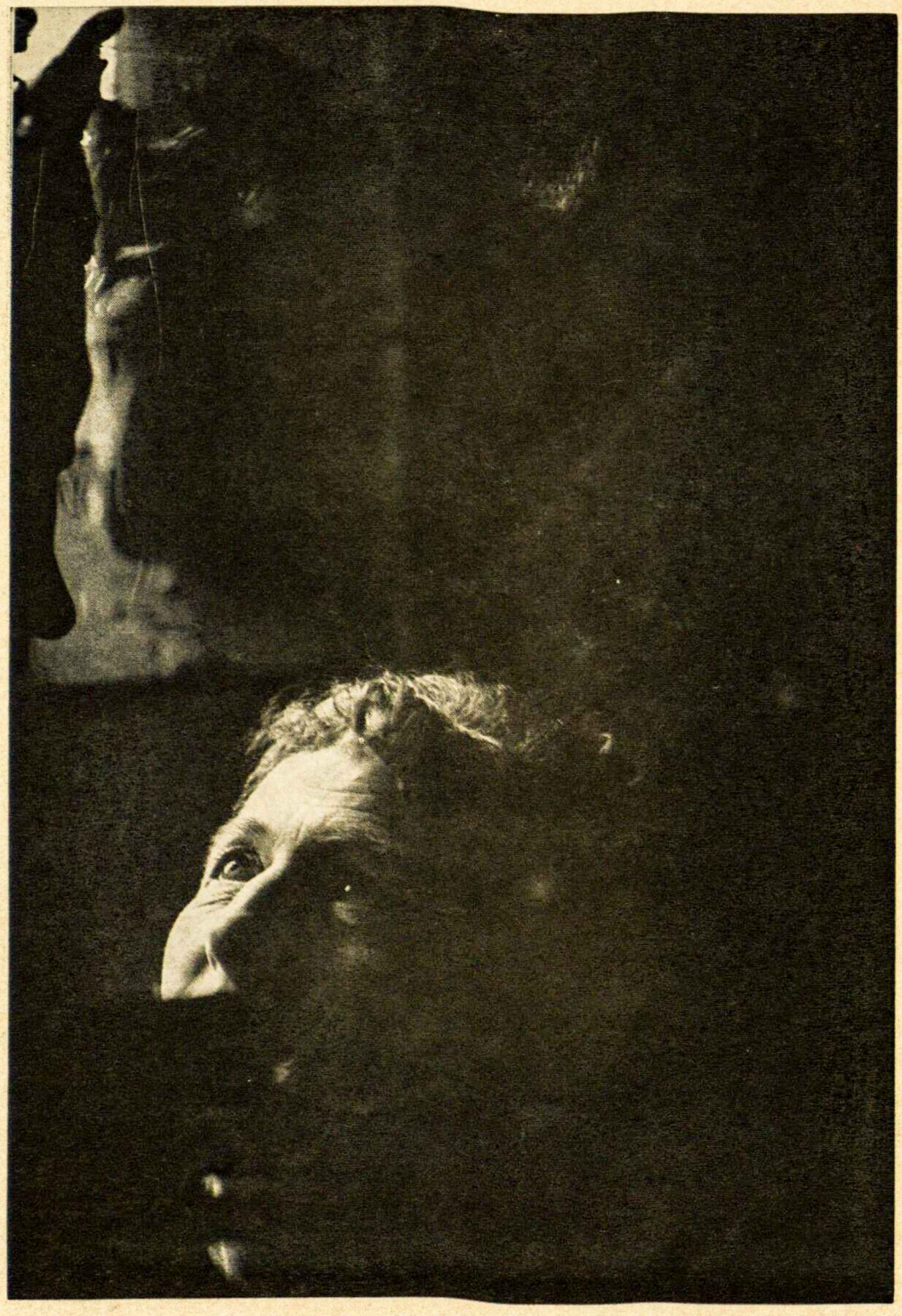

47

"Those shaken mists a space unsettle, then
Round the half-glimpsed turrets slowly wash again.
But no ere him who summoneth
I first have been, enwound
With glooming robes purpureal, cypress-crowned;
His name I know, and what his trumpet saith."

Francis Thompson,

"The Hound of Heaven"

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M[illegible]DO
BIBLIOTEKA

PATROCLUSAI

Simui Kudirkai, lietuviui jūreiviui, kuris nelemtingai bandė pasprukti iš rusų rankų.

Niūrus dangus,
Rūstūs veidai,
Išdidūs žvilgsniai.

Pulsas minios ritmingas,
Ant vieno taško susikoncentravęs,
Suskaldo sielos raudonas tvano duris.

Mielas Patroclusai,

Kaip tiksliai peilį
Smeigi Achilio nugaron —
Tavyje viešpatauja beprotiškas noras
Pasprukti iš smaugiančių skydinių šešėlių.

Aišku.

Bet, išdidūs Patroclusai,
Tavo akys liūdnos, baimingos —
Atidaryk smarkiai užgniaužtas
Kruvinas rankas.
Kodėl jos dreba?

Aišku —

Sunku gyventi
Žinant, kad niekados:
Nesukursi simfonijų
Neparašysi Hamleto,
Nepasitikėsi žmonija.

Ji nesuprato ir nesupras tavęs.
Pasimetusi besiblaškanti keleivė
Kaip kitiems gali padėti???

Mano mylimas broli —

Lai tavo ašaros kartu
Atgaivina ir nuplauna mane.

Nebijok:

Kai ateis laikas, aš palydėsiu tave
Vėtrų ir vėjų kelionėje.

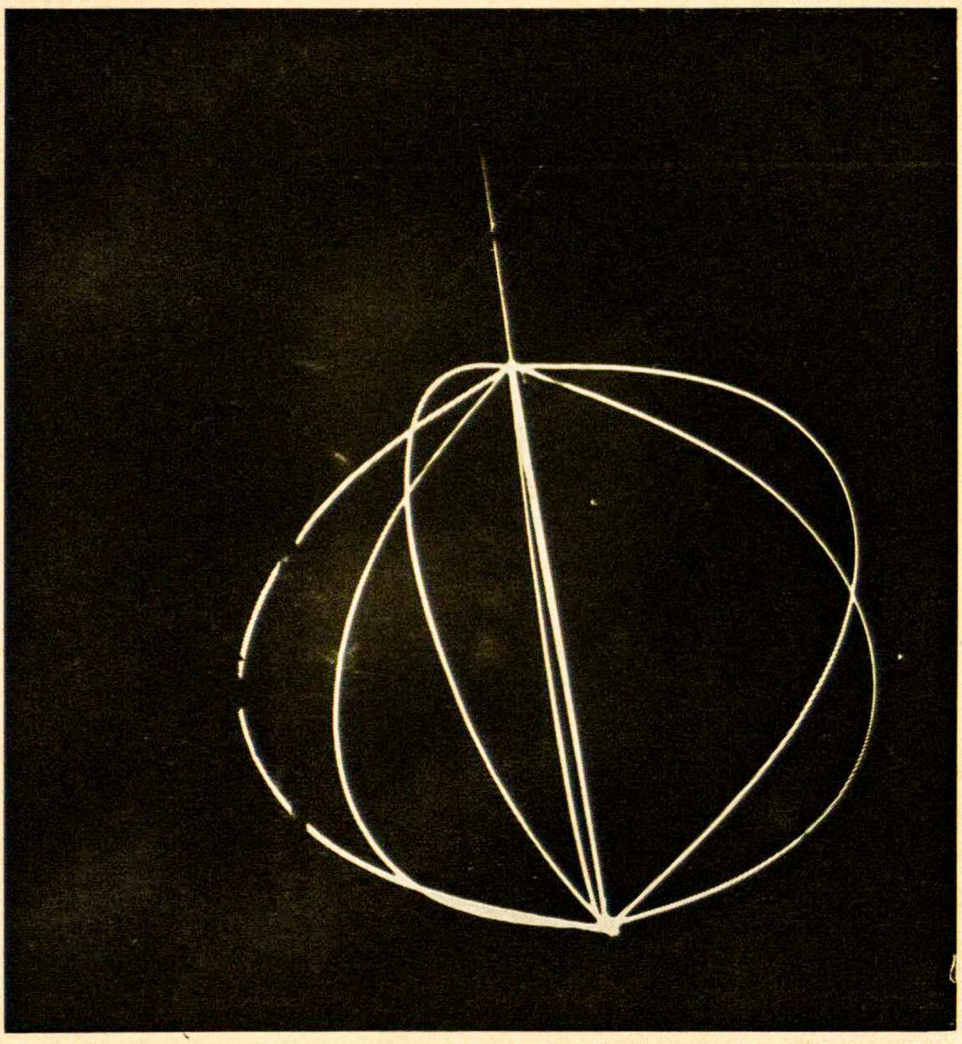

Bet nebeverk —

Horizonte saulė kviečia visus
Įsijungti į jaunystės šokį.

Tai nusišypsok —

Prašau...

Rita Čepulytė

RADINYS

alė rūta

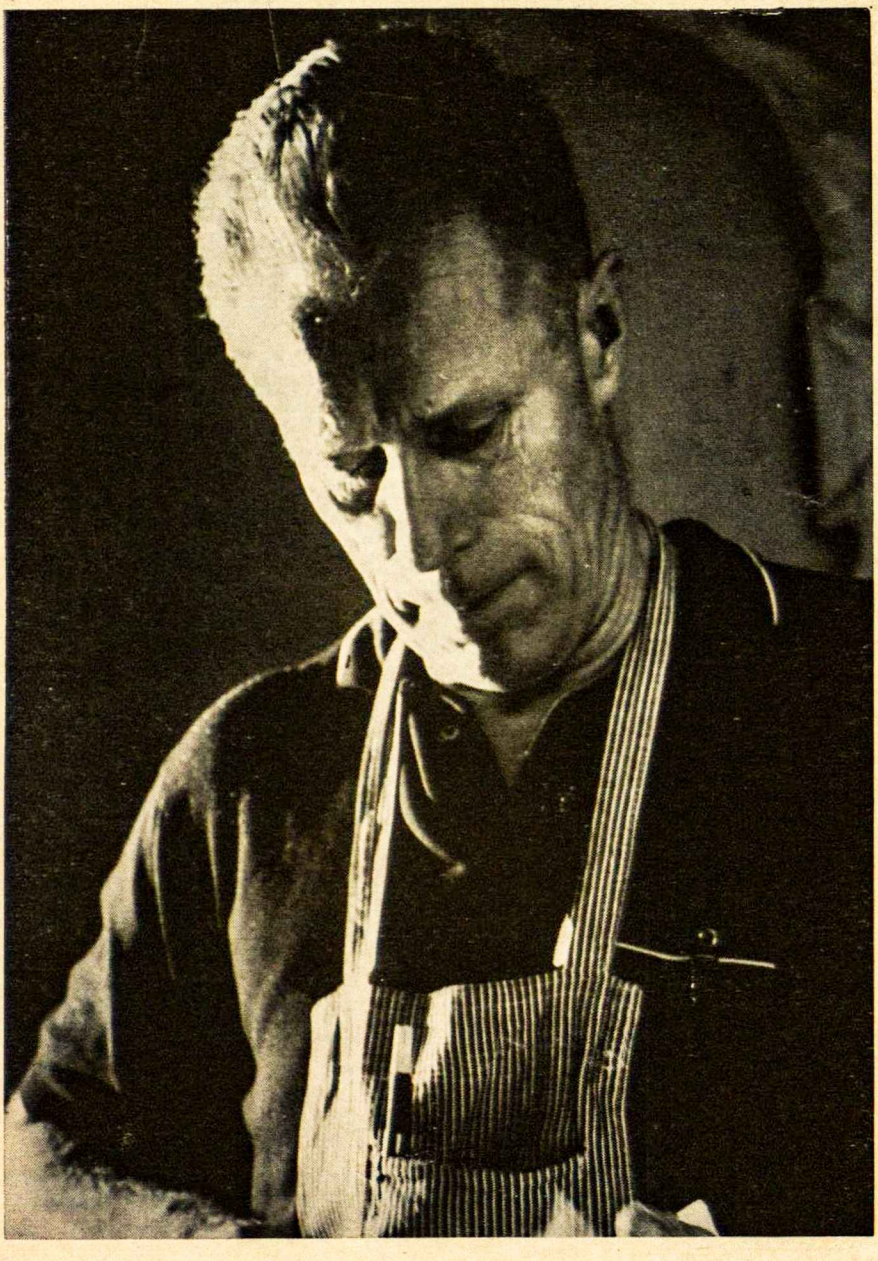

MAŽAI KAS ŽINO, kuo aš buvau praeity; dabar esu vienos didelės įmonės darbininku (dar mažiau kas žino). Sėdžiu ar stoviu pirmame aukšte, netoli tako, kuriuo praplaukia darbininkai. Sukinėju nesudėtingus sraigtelius, juos tikrinu. Kurią dieną reikia dažnai atsukti ir keisti, o dažniausiai ilgai rymau ir sėdiniuoju, stebėdamas praeinančius klientus ir mūsų įmonės skruzdes, darbininkus. Savo darbą atpažįstu iš mašinų ūžesio. Joms lygiai dainuojant, be klegėjimo, galiu ir aš pažioplinėti, pasvajoti. Išgirdęs kleketavimą, apeinu ratą, išlūžusių sraigtelių išimti, atsiklebetavusius pritvirtinti.

Taip sau pelnausi duoną ir esu laimingas. Kitados rašydavau eilėraščius, savųjų tarpe buvau vadinamas poetu. Bet, įžūliam kritikui užsipuolus, mano eiles periodikoj iškoneveikus, atsitraukiau į save ir nutilau, kaip tas sraigtelis mano prižiūrimose mašinose: jei staigi metalo griūtis užkerta, kampu lūžta ir iškrinta, tada ir mašinos klegėjimą išgirstu.

Prie tako berymodamas daugybę žmonių kasdien praeinant matau. Ketvirti metai ir ją čia akimis nuseku. Kas rytą įeinant, kas vakarą išeinant. Nedaug kartų su ja kalbėjausi. Iš karto nei vardo nežinojau, nei pavardės, ir buvo nesvarbu. Kiti minėjo, kad ji — mūsų įmonės vyriausia sekretorė. Pirmą kartą išdrįsau (gal tik trečiuose metuose), susigrūdime jai stabtelėjus, mašinų ūžime pratarti:

— Panele, atsargiai, čia galit savo gražią suknelę susitepti.

— Ačiū už įspėjimą. Ne panelė, — ponia. Ir suknelė nei graži, nei ką... Kas drabužių, kaip aš, daug neturi, savo charakteriu privalo juos paįvairinti...

Kvailai šypsojaus, nežinodamas ką sakyti. Jos atsakymas man pasirodė labai šiltas ir atviras, tartum noras išsikalbėti. Prieš Kalėdas ji pasisakė savo vardą ir paklausė manojo; tada palinkėjo gražių švenčių. Vėl stovėjau kvailai išsišiepęs; bent taip jaučiausi.

Kasdien ją matydavau, kasdien labiau ja grožėjausi. Ji pasidarė mano žvaigžde, mane išsvajota, pilkų dienų saule, minių papuošalu... Paskutinę dieną prieš savo atostogas ją vėl užkalbinau, kad ir nieko ypatingo iš jos neišgirsti, kad tik ilgiau jos šypsančiu veidu pasigėrėti...

Atostogų metu gi vėl pradėjau rašyti eilėraščius. Po kelių metų pertraukos. Nes namų gyvenimas buvo nuobodybių nuobodybė; nes kartą sapnavau tokį sapną: tartum, gražiausią radinį atkasiau...

Žmona ir sūnus niekada mano draugystės nesiekė ir manosios, iš ilgesio atsivėrus, nepalaikė. Ji buvo gera šeimininkė, taupi, santūri, nors nepaprastai mėgo draugijas. Kurį savaitgalį ar šiaip vakarą nepavykus niekur išsprukti, nei pas save užsikviesti, tarškėjo prie telefono, pynė ir atpynė draugų naujienas. Man ji vis didžiavosi iškiliomis pažintimis ir mokė jas branginti, prisitaikyti, įtikti bei panašiu į juos pasidaryti. Sūnus? Vaikai — lyg medžio šakos: iš tavo kamieno išaugę, minta syvais ir tavo kūnu laikosi, bet su kitais vėjais, erdvėj pakibę, šnekasi. Atitolę. Prie širdies nebegali priglausti. Supurtysi, kad ir tik paliesi, — atkris.

Taip lėkė pro šalį mano dienos, vienišojo mintimis apsipynusios. Atostogos jau ir įpusėjo, maniau, kad nieko gero man nebeįvyks. Dirbinėjau apie namus, lyg kurmis dirvonėly, vien širdy nešiodamas užslėptą saulę: mano žavesį sekretore.

Tarp žmonos (gera moteriškė!) tauškalų ir sūnaus amžinų išėjimų (jį tematėm anksti rytą ir girdėjom naktį pareinant), rodos, nieko daugiau neturėjau ir nieko nebegalėjau laukti įvykstant. Kartais apsemdavo toks begalinis nykumas, vienumos jausmas ir gyvenimo skaudybė, kad norėjos kiaurai žemę prasmegti.

Buvau nekalbus, dygus lyg ežys, rastotom akimis, bereikšmiu, be šypsenos veidu. Gal iš to ir žmonos plepumas, ieškojimas kitų klausytojų; gal iš to ir sūnaus atšalimas?..

Neramiai miegodavau. Sapnavau tėvus (mirusius), gimtinę (prarastą), draugus rašytojus (nutolusius). Blaškiausi po nežinomas erdves, ir skaičiau neįskaitomus raštus, ir verkiau nemylimas, nepastebimas mano Žvaigždės; ir stūmiau nuo savęs rūkščią žmonos meilę, ir bariau sūnų, miniau mįsles, koriausi į aukštus medžius, šlaviau kambarių dulkes ir plaukiau per švarius bei dumblinus vandenis... Nubusdavau stipriai plakančia širdimi, neramus, nusivylęs, prislėgtas... Be poilsio, be vilties sekančiai dienai.

Vidury atostogų, daug reikalingų atlikt darbelių užbaigęs, per dieną labiausiai nuvargęs sapnuoju vėl. Jokio žmogaus, aš vienas. Stoviu lyg ant liūno kranto, rankos panertos į nepermatomą vandenį, užliulusį samonam, ajerais, dumblu... Neriu rankas gilyn, ir baimė auga. Lyg ten kokį aštrų akmenį užgriebsiu, lyg vėžys pirštą nukirps, lyg siurbėlė įsisegs... Toks nerimas, o vistiek neriu gilyn, lyg visas plaukiu, iriuosi. Ir išnyru: pilnos rankos išgriebto radinio. Žuvėkauliai, akmeniukai, žvirgždas, lapai... Visa nuo pirštų nukratau, nupučiu, o vidury dešinio delno spindi toks lygus, apskritas, toks baltas akmeniukas... Ir sau pats sušneku:

— Tai aš!

Pabundu. Šypsaus tamsoje. Nei širdis plaka sunkiai, nei neramaus liūdesio. Akyse tebešviečia apvalus, kiek plokščias, smiltainio šviesumo akmeniukas; tebegirdžiu savo paties sušukimą — tai aš! Ir vis mąstau, kur eidamas, ką bedirbdamas. Vis menu sapną, vis neužmirštu ir po kitų sapnų, ir po daugelio dienų. Ir, pagaliau, ne miegančio sušukimu, o dienos protu prakalbu:

— Tai aš. Tai žmogus, gyvenimo liūnuose išplaukęs, nusitrynęs į vargo krantus, į kitų (panašių) skalaujamų ir skandinamų akmenėlių aštrumus savaisiais, nudilęs iki apvalumo...Skaistus. Lygus. Apvaliai pilnas. Dievo delne.

Taip ir pradėjau vėl rašyti eilėraščius. Kad ir nestumdamas į viešumą, kad ir tik sau. Lyg išritinti mintis, lyg rinkti spindulisu nuo tako, išgriebti iš erdvių žvaigždes...

Ar kritikai visada žino, ką jie kritikuoja? O aš visada žinau, ko ieškau ir ką ritinėju. — Tai savo ir kitų mintis, gyvenimui mane stumdant, ridinėjant ir brūžinant.

Kai ateis mano laikas, — kad būčiau išgriebtas šviesus ir dailiai nuapvalėjęs.

PADĖKA JAUNIMUI

JAV Lietuvių Bendruomenė reiškia nuoširdžią padėką Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungai ir visam lietuvių jaunimui, kurie patys pirmieji suprato Simo Kudirkos tragedijos reikšmę ir savo entuziasmu, drąsa bei pasiryžimu ją atatinkamai pristatė šio krašto plačiajai visuomenei. Jie išnešė mūsų kovos bylą iš posėdžių ir susirinkimų salių į triukšmingas didmiesčių gatves, į televizijos ekranus ir spaudos puslapius, kad visam pasauliui dar kartą būtų priminta ir parodyta, jog lietuvis už laisvę ir šiandien tebemiršta. Kaip praeityje, taip ir dabar jaunimas parodė, kad jis yra jautrus savo tautos kančiai ir budriai stovi lietuviškos egzistencijos sargyboje. Visa lietuviškoji visuomenė turi didžiuotis ir džiaugtis tokiu sąmoningu ir gyvu savojo jaunimo pasireiškimu. Už tai mūsų jaunosioms sesėms ir broliams tariame ačiū.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba

Kalbant apie sąmoningumą. Iš tiesų gėda prisipažinti, bet taip jau yra. Mūsų vyresnieji yra labai prastas pavyzdys. Tai galima būtų paremti iškeliant daugel faktų iš mūsų organizacinio gyvenimo. Suminėtina tik vienas mažutis pavyzdėlis.

Ateities žurnalo redakcija buvo užsimojusi kilniam žygiui. Neprašant niekeno aukų, pabandyti išlyginti žurnalo leidimo skolas savo pačių pastangomis. Buvo nutarta pabandyti atspausdinti kalėdinių sveikinimų korteles. Pasakyta — padaryta. Planas buvo įvykdytas. Kortelės paskleistos per prenumeratorius po visą šalį. Pasėkmės? Tiesiog graudu. Atsiliepė tik apie 45 proc. skaitytojų. Žinoma dėl tokios reakcijos nukentėjo visas planas, nes gautosios pajamos padengė tik pusę spausdinimo išlaidų.

Šio nepasisekusio plano tolimesnės pasekmės gali būti labai skaudžios. Tačiau dabar dar žurnalo skaitytojai nesijaudina, nes yra žmonių, kurie naštą neša išsižadėdami tų patogumų, kuriais naudojasi daugumas skaitytojų. Tik abejotina ar tas pasišventimas nesuduš taip skaudžiai atsimušęs į mūsų organizacijos žmonių indiferentiškumą.

užuominos

Istorinės pavardės. Ir kas galėjo pasakyti, kad aptemusią išeivijos padangę taip su perkūnišku trenksmu ir vėl perskris kitas Kudirka? O taip nutiko. Kitados — prieš nepriklausomybės atgavimą Vincas Kudirka buvo tuo šviesiuoju žibintu, kuris nuolatos ragino kovoti prieš carą.

Neseniai visą pasaulį sukrėtė kitas lietuviškas meteoras. Laisvės ilgesio meteoras. Jo vardas — Simas Kudirka. Jo žygis — nušokimas nuo rusiškojo laivo. Nėra abejonės — antrasis Kudirka išgarsino Lietuvą daugiau nė visos mūsų rezoliucijos ir įvairūs žygiai Washingtone. Ir kas svarbiausiai — Simo Kudirkos žygis nuo mūsų absoliučiai nepriklausė. Mes buvome bejėgiai prieš Kudirkos žudikus, bet geri padėjėjai jo žygio išgarsinime.

SIMAS KUDIRKA

Lietuvos laisvės šauksmas

Simo Kudirkos laisvės šauksmas sukrėtė pasaulį. Jo tragiško likimo žinia, lyg elektros srovė, trenkė laisvojo pasaulio lietuviams. Stebūklingai, jie pamiršo asmeniškus kivirčus ir visi, neatsiklausę viens kito pažiūrų, griebėsi ranka rankon, lietuvis lietuvio, žmogus žmogaus, išreikšti savo pasipiktinimą šio krašto idealų pažeidimui — žmogaus laisvės teisės paniekinimui — Lietuvos laisvės šauksmą atnaujinti.

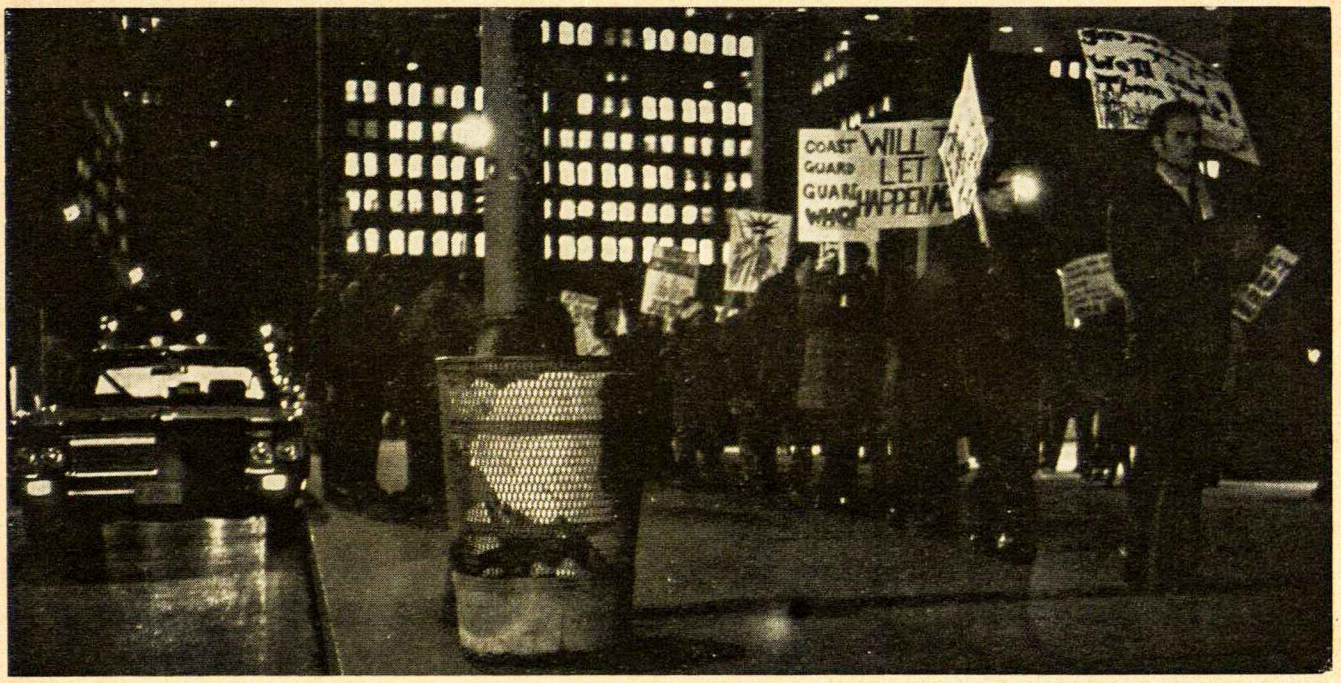

Tos lapkričio 23-čios dienos savaitę viso krašto didesniuose miestuose lietuviai ir jų prieteliai žygiavo. Jų nei šaltis nei lietus nei nuovargis neatbaidė. Čia matyti Chicagoje prie Federal Building vykusios demonstracijos. Jos prasidėjo penktadienį per pietus ir tęsėsi per naktį iki šeštadienio ryto. Demonstrantai žygiavo visą dieną, vakarą, ir per naktį. Kai vieni sušalo, pavargo ar išalko, juos pakeitė kiti. Pailsėti ir kavos išgerti juos priėmė artimai esanti liuteronų bažnyčia. Tenai per naktį pamainomis šnekučiavosi ir šildėsi visoks lietuviškas jaunimas.

S PLYMOUTH CT
W JACKSON BLVD

COIN-CO
110

Šeštadienį rytą Federal Building demonstrantai susirikiavę nužygiavo į Civic Center Plaza. Tenai jau buvo susirinkę dideli būriai lietuvių. Į juos tenai prabilo latvis p. Brieze, senatorius Pucinski ir kiti kalbėtojai. Toje minioje ir praeiviams buvo paskleisti lapeliai, aiškinantys demonstracijų tikslus ir priežastį. Apie dvyliktą valandą, spaudai, radijai ir televizijai surinkus žinias, demonstrantai išsiskirstė. Kudirkos vardo lietuviai nepamirš. Nepamirš ir šis kraštas nei Kudirkos, nei Lietuvos.

P. Brieze su adv. Žumbakiu

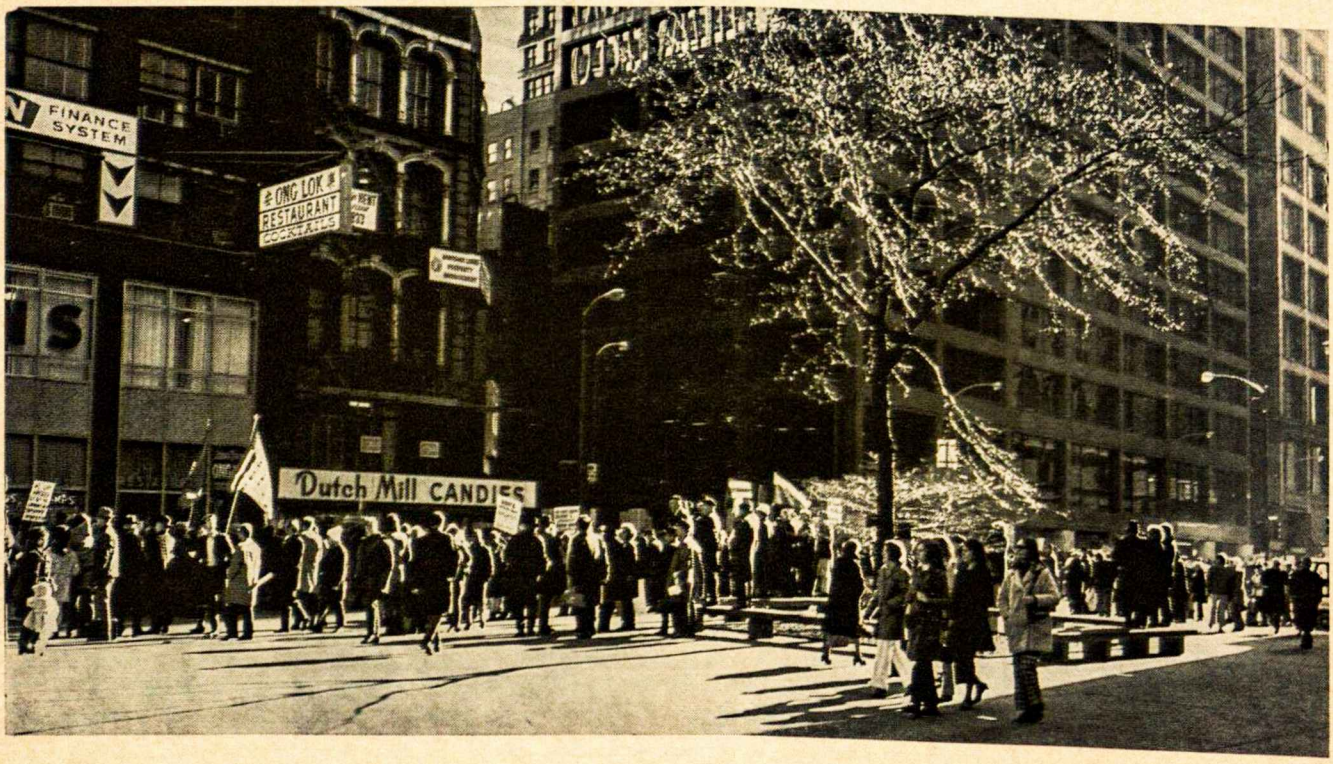

Jaunystė lydi mus!

MANO PIRMOJI MOKSLEIVIŲ STOVYKLA

Atsiradau Moksleivių stovykloj antrai savaitei, šeštadienį. Negalėjau tikėti, kad pagaliau peržengiau iš jaunučių į moksleivių stovyklą.

Kiekviena diena buvo pilna sporto, maudymosi ir linksmumo.

Bet man buvo ir kai kas naujo — tai paskaitos. Per paskaitas nagrinėjo įvairias temas ir mūsų visų stovyklautojų nuomonės skyrėsi tuo, kuri tema labiausiai atiko. Man paliko gilų įspūdį P. Žumbakio paskaita — "Mental Revolution".

Sporto Šventės diena buvo viena iš džiaugsmingiausių dienų stovykloje. Buvom suskirstyti į būrelius pavadintus Lietuvos miestų vardais. Visi lenktyniavo 100 ir 220 jardų bėgimuose, ir berniukams buvo 440 jardų bėgimas prie kitų.

Sekė šokimai į tolį ir į aukštį, ir plaukimo lenktynės. Po to buvo įvairūs žaidimai: estafetės lenktynės, virvės traukimas (tug-of-war) ir kiaušinių ir balionų mėtymas. Mano Vilkaviškio būrelis laimėjo antrą vietą. Visi nuėjo gulti pavargę, bet patenkinti.

Noriu padėkoti Brolijai, nes jie padėjo mums pradėti kiekvieną dieną ir naktį su šypsena ir juoku. Jų talentai yra neišsemiami.

Ir Seselei Ignei ačiū už linksmas nuotaikingas vakarines programas.

Dana Veselkaitė

NAUJI VASARIAI

Atliūliuoja
Atbanguoja,
Per pasaulį,
Per šalis,
Kad liepsnoja
Gimtuos gojuos
Laisvės varpo
Gaudesys!

Naujų brolių,
Savanorių,
Skelbia varpas,
Gims aušra,
Kils vasariai
Susitarę,
Naujais žygiais
Ir daina.

—Ritonė Jotvingytė

SVEIKA ŽIEMUŽE!

Sveika, sveikutė, šalta žiemuže!
dailus man tavo baltas drabužis
Ir šviesus tavo saulėtas rytas,
Tartum blizgučiais apibarstytas.

Užmigdai upę po ledo juosta
Ir patalėliais minkštais apklostai,
Beri ant stogo, beri ant tako
Šimtus didžiulių sniego plaštakių.

O, kai viešėti ilgiau sustoji,
Medžius nuglostai ir apšarmoji,
Tada ir girios ir sodai ūžia:
— Sveika, sveikutė, šalta žiemuže!

— Ritonė Jotvingytė

KELIONĖ LĖKTUVU

Kai mes (aš, mano sesutė, ir mama) įlipome į lėktuvą aš truputį bijojau, nes buvo mano pirma lėktuvo kelionė. Visi užsidėjome diržus ir pradėjome važiuoti. Pirma lėtai, o paskui; greičiau ir greičiau. Pagaliau pakilome nuo žemės ir kas minutę kėlėmės aukščiau ir aukščiau į erdves. Aš pažvelgiau į žemę ir beveik iškritau iš sėdynės! Žmonių nesimatė; o mašinos atrodė taip kaip špilkutės.

Staiga visas lėktuvas pradėjo greitai kristi žemyn! Kas čia pasidarys? Ar įkrisime į jūrą? Ne. Mes tiktai buvome įskridę į "oro kišenę". Kitą kartą aš pažiūrėjau per langą kai mes perskridome debesį. Vienas sparnas perpiovė baltą debesį per pusę ir tik liko du maži debesėliai. Dar kiek laiko paskridus mums atnešė valgyti: vištienos, žirnių, bulvių košės ir t. t. Iš viso buvo labai skanu. Už kiek laiko mes vėl užsidėjome diržus ir nusileidome į Detroito aerodromą. Ir taip pasibaigė mano lėktuvo kelionė.

Jonas Aleksonis

korespondencijos

VYSK. BRAZIO KUOPA

Waukegan, Illinois

Rugsėjo 27-tą dieną, vysk. Brazio moksleivių ir studentų ateitininkų kuopa susirinko šv. Bartolomėjaus bažnyčioje šv. Mišioms. Po to, įvyko susirinkimas Waukegano lietuvių salėje. Užbaigę senus reikalus, išrinkome naują vaaldybą, 1970-1971 mokslo metams. Moksleivių naują valdybą sudaro pirmininkė Indrė Baužaitė, sekretorė Dalia Augaitytė, studentų valdyba sekanti: Rimas Kuliavas, pirmininkas, Bernadeta Braciutė, sekretorė ir korespondentė; Virginija Kružikaitė, iždininkė, tvarkys bendros kasos reikalus.

Kuopos veikloj yra numatyta šokiai, kuriuos rengsime lapkričio atostogų metu — 28-tą d. Bus pasamdytas ypatingai geras orkestras ir bus puikios vaišės visiems. Tikimės, kad visi apylinkės lietuviai dalyvaus, pasigal į Hamiltoną.

Indrė Baužaitė

PASAKŲ VAKARAS

Hamilton, Ontario

Lapkričio 10 d. 6 v. v. jaunesnieji moksleiviai ateitininkai suruošė "Pasakų Vakarą". Pasakas išsirinko ir jas paruošė išvaidinimui patys jauniai. Patarimus gavom iš savo globėjos, kai jos paprašėm. Į tą vakarą vadovai pasikvietė tėvus ir jaunučius. Buvo gan linksma. Mums visiems buvo džiaugsmo, kad galėjom mes patys ką nors padaryti. Vakarui vadovavo mūsų miela vadovė Dainora. Po vaidinimų mes ir jaunučiai turėjom žiadimus, o tėveliai susirinkimą.

Laima Lukavičiūtė

MOKSLEIVIŲ SUSIRINKIMAS

Hamilton, Ontario

1970 m. lapkričio 22 d. Hamiltono moksleiviai ateitininkai turėjo trečiąjį metų susirinkimą. Susirinkimas vyko Jainimo Centro salėje. Kun. Kijauskas, atvažiavęs iš jaunučių globėjų kursų Toronte sukalbėjo maldą ir pakalbėjo truputį apie ateitininkų gabumą. Gaila, kad tėvelis ne galėjo pasilikt, nes jis turėjo skrist atgal į Chicagą tą pačią naktį.

Susirinkimo tema buvo Gyvenimo tikslas ir vertybė, kuris buvo diskutuotas pereitame susirinkime. Viskas labai gerai sekėsi. Atėjo 32 nariai — tai 73 proc. — gal būt kad valdyba visiems išsiunčia kvietimus į kiekvieną susirinkimą.

Taip pat apie 15 narių išvažiavo į Studijų Dienas Toronte. Daugumas išvažiavo dviem mašinoms po šeštadienio pamokų ir atsirado Toronte nepavėlavę. Paulius Alšėnas kalbėjo apie ateitininkų istoriją, o A. Šalkauskis kalbėjo apie savo brolio St. Šalkauskio gyvenimą. Vakare buvo šokiai šv. Jono parapijos salėje. Sekmadienį 10 val. buvo šv. Mišios Prisikėlimo Parapijos bažnyčioje. Po Mišių buvo diskusijos tema "Ar Ateitininkai išnyko per 20 metų?"

Apie pirmą valandą atsisveikinom draugus ir išvažiavom atgal į Hamiltoną.

Jonas Trumpickas

P.S. Suvažiavimo dalyviai —
AR GĖLĖS, KURIAS
PARSIVEŽĖTE NENUVYTO?

FUKSŲ VAKARAS

Detroit, Mich.

Sekmadienį, spalio mėn. 18 d. Detroito vyresniųjų moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyko pas V. ir B. Veselkus. Šiam susirinkimui buvo planuotas "fuksų" vakaras. Jau ankščiau buvo paskirti "fuksam" darbai, kuriuos jie turėjo šiandien parodyti. Kiekvienas fuksas buvo paskirtas viešpačiui. Viešpačiai apramino savo fuksus ir prasidėjo rimtoji dalis.

Turėjome keletą garbės svečių iš Detroito skautų vadovų.

Toliau, Indrė Damušytė nagrinėjo dr. Adolfo Damušio paskaitą, kuri buvo skaityta 8-tame Ateitininkų Kongrese Chicagoje. Po to atsakinėjo į mūsų klausimus.

Sekė einamieji reikalai: įspūdžiai iš Rochesterio ateitininkų šventės, kurioj keletas mūsų ateitininkų dalyvavo, vėliavos koto įsigijimas, Detroito at-kų laikraštėlio leidimas ir kiti. Deja nebeliko pakankamai laiko "fuksų" linksmavakariui, kuris atidėtas sekančiam susirinkimui. Po oficialaus susirinkimo buvo valdybos posėdis su mūsų globėjais pp. J. ir R. Udriais. Nutarta užduoti visiems ateitininkams parašyti po rašinėlį būsimam laikraštėliui. Nuspręsta sekančio susirinkimo data ir vieta, be to pakeistas susirinkimų pranešimo būdas. Bus pranešama ne telefonu, bet atvirlaiškiais.

Taip ir baigėsi tikrai darbingas ateitininkų susirinkimas.

Karolė Veselkaitė

ATEITININKŲ IŠKYLA

Chicago, Illinois

1970 metais, rugsėjo mėnesį, 27 dieną, sekmadienį, at-kai, — Kun. Alfonso Lipniūno kuopos nariai su tėvais ir draugais susirinko Jaunimo Centre. Po 8-tos valandos mišių, mašinomis išvykome į dr. Juozevičių vilą, Beverly Shores, Indiana.

Nuvažiavę, visi grožėjosi tikrai gražia vila. Kažkaip naturalu iškylą buvo pradėti su daina. Susibūrę prie židinio, gitaroms pritariant, dainavome ir linksminomės. Vėliau, nuėję prie ežero, žaidėme futbolą. Nors diena buvo gana vėsi, bet žaisdami tiek išsikarščiavome, kad net karšta pasidarė.

Grįžome labai išalkę ir visi skubėjome ruošti vakarienę. Reikia pastebėti, kad tarp mūsų vyrų yra gerų virėjų, nors mergaitės stengėsi nepasiduoti. Sužibėjo laužas ir visi susirinkome prie jo. Ten dainavome ir dalinomės mintimis. Po to tęsėme futbolo žaidimą ir tikrai buvo labai smagu. Buvo labai gaila, kai tėvai pranešė, kad iškyla jau turi baigtis, nes pradėjo temti. Labai nenorėjome skirstytis, bet kas prasideda, tas turi ir baigtis. Pasibaigė mūsų iškyla ir mašinos pajudėjo namų link.

Loreta Plienaitė

LIPNIŪNO KUOPA

Chicago, Illinois

1970 metais, spalio 25 dieną, Jaunimo centre, po 11 val. Mišių įvyko kun. Alfonso Lipniūno kuopos moksleivių ateitininkų susirinkimas. Jį pravedė revizijos komisijos narys, Jonas Juozevičius.

Susirinkime kalbėjo kun. Patlaba. Paskaitos tema: Ateitininkų principas — katalikiškumas. Kunigo žodžiais tariant: laimingas tas jaunas žmogus, kuris turi idealą, o tas idealas — būti tikinčiu kataliku. Laimės šaltinis — Dievuje, o kad Jį surasti savyje, turim pasiklaust trijų dalykų: 1. Kas tu esi? 2. Iš kur atėjai? 3. Koks tavo gyvenimo tikslas? Į šiuos klausimus tik religija tegali duoti atsakymą.

Po paskaitos foto ir meno būreliai darė savo pranešimus.

Toliau pirmininkė Daina Danilevičiūtė, plačiau paaiškino apie fuksų vakarą bei pirmokų susipažinimą. Prašė, kad kuo daugiau prisidėtumėm prie jo ruošos, užsirašydami į dekoracijų, programų, vaišių ir pakvietimų bei dainorėlių komitetus.

Turėjome ir svečių iš Lemonto kuopos, kurie nutarė prisijungti prie Lipniūno kuopos. Susirinkimą baigėme ateitininkų himnu. Sekė draugiškos vaišės.

Emilija Pakštaitė

SUSIPAŽINIMO VAKARAS

Chicago, Illinois

Susirinkome tą baisų stebuklingą, keistą, mistišką spalio 31 dienos vakarą iš visų pasaulio kampų pas p. Valaičius. Atvykome iš Lemonto, Cicero, ir iš pačios Chicagos. Mūsų mieli pirmokai susipažino su kuopos "dideliais sūriais" ir šiaip veikliais nariais. Pralinksminome vakarą dainomis apie viliojančius čigonus, mergužėles lelijėles, narsius raitelius, ir daug daugiau. Dar nebaigę dainuoti, mes visi pradėjome linksmai šokti "Never on a Sunday". Žinoma, po tokios vikrios mankštos mums užėjo didelė pagunda paragauti įvairius mergaičių iškeptus skanėstus — "taffy apples", cukrinius pyragaičius, arbūzinius tortus, ir net penkių rūšių saldainius. Ir pagaliau prasidėjo linksmiausia vakaro dalis — ieškinys!

Bet šis ieškinys buvo tikrai nepaprastas; reikėjo surasti visokių keistų dalykų: kitoniškų bonkų, sukramtytos gumos, "jelly beans", persirpusių slyvų, žemėlapį, sunkiai randamų spalvotų popierėlių, ir kitokių įdomybių. Gaila, bet todėl kad laikas taip greitai prabėgo ir kad visi geri daiktai turi kada nors pasibaigti, tai ir pasibaigė mūsų linksmas susipažinimo vakaras.

Ina Stravinskytė

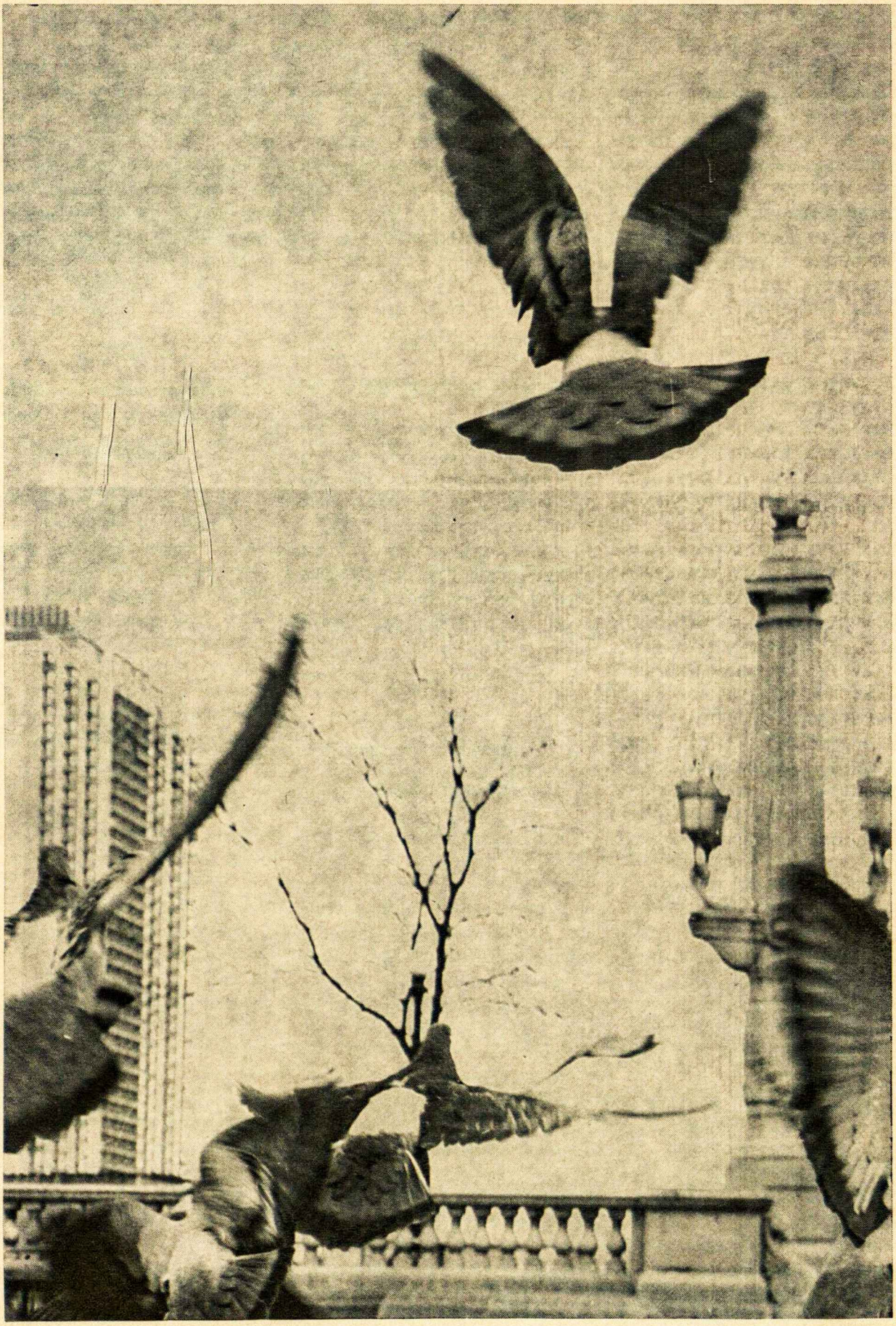

ALp(LKA)1786
1971, Nr.2

90. 725. 335